

ప్రతిపక్షనేతలను లక్ష్యంగా చేసుకునేందుకు...

చట్టాన్ని బిజెపి 'ఆయుధంగా' మారుస్తోంది

సీనియర్ న్యాయవాది, రాజ్యాసభ ఎంపీ కుమార్ సీబిల్ ధ్వజం

న్యూఢిల్లీ : ప్రతిపక్ష నాయకులను లక్ష్యంగా చేసుకునేందుకు భారతీయ జనతా పార్టీ (బిజెపి) చట్టాన్ని 'ఆయుధంగా' మారుస్తోందని సీనియర్ న్యాయవాది, రాజ్యాసభ ఎంపీ కుమార్ సీబిల్ ఆరోపించారు. మధ్య పాలన కేసుల్లో ఢిల్లీ హైకోర్టు ముఖ్యమంత్రి అరవింద్ కేజ్రీవాలీ విడుదల అనంతరం జనవారం కుమార్ సీబిల్ స్టూడియోలో మేజిస్ట్రేట్ చర్యలను సమర్థించే మోక్షిక్, దాక్యుమెంటరీ అధికారులు మామీన తర్వాత అరెస్టులు జరిగితే చట్టాన్ని కీలకమైన పలనాడ మనస్థైర్యాన్ని ఆనుకుంటున్నారని, మొదట అరెస్టులు చేసిన తర్వాత అధికారులు సేకరిస్తోందని ఆరోపించారు. రాజకీయంగా ప్రభావితం అయిన మధ్య పాలన కేసుల్లో కేజ్రీవాలీ, మనీష్ సిన్హా, ఇతరులు 21 మందిని సుటోనికొచ్చే విధుల చేసిన తర్వాత

లుగా చేయడానికి ముందు ప్రజాశక్తి అని తీర్పు పేర్కొంది. అప్పుడు ఎలా చేయాలి సీబిల్ నిర్ణయించుకుంది' అని కుమార్ సీబిల్ వివరించారు. 'ప్రధానమంత్రి పలనాడ మనస్థైర్యంతో మాట్లాడుతున్నారని అయిన విమర్శించారు. ఈ మొత్తం చట్టం పలనాడ మనస్థైర్యం గురించి మొదట అరెస్ట్ చేసి ఆ తర్వాత సాక్ష్యధారాలు సేకరించడం. ఈ చట్టాన్ని సవరించాలి అవసరం ఉంది' అని సీబిల్ తెలిపారు. దర్వాజా నుండి న్యాయ నిబంధనలను అనుసరిస్తూ ఒకరిని అరెస్ట్ చేస్తున్నారని, ఆ వ్యక్తి పరోక్ష వ్యక్తిని నిందించడం పేర్కొనాలి చేస్తున్నారని, వారు వారిని లక్ష్యంగా చేసుకోవాలనుకుంటున్నారని అయిన ఆరోపించారు. ఇతరులపై ఆరోపణలు చేయడానికి వారు ఆ వ్యక్తిని మేజిస్ట్రేట్ ముందు వాంగ్మూలం ఇవ్వాలని బలవంతం చేస్తారని, కానీ వారి పక్షం ఎలాంటి అధికారులు లేవని, అయితే బిజెపికి సహాయపడటానికి వారి ఉద్దేశాలు ఉన్నాయని అయిన దర్వాజా నుండి వారిని సీబిల్ విమర్శించారు.

రాజకీయ ప్రతీకార చర్య

ఎక్స్ ప్రెస్ పాలన కేసులో ఆరోపణలు రాజకీయ ప్రేరేపితమైనవి : సామ్మా సంపాదకీయం

ముంబయి : ఎక్స్ ప్రెస్ పాలన కేసులో ఆరోపణలు ప్రతికూలంగా అరవింద్ కేజ్రీవాలీ విడుదల రాజకీయ ప్రతీకార చర్యగా శివసేన (యు బిటి) అభివర్ణించింది. ఢిల్లీ హైకోర్టు ముఖ్యమంత్రిపై కేసులు పెట్టిన వారిపై చర్యలు తీసుకోవాలని డిమాండ్ చేసింది. శివసేన (యు బిటి) అధికారిక పత్రిక సామ్మా సంపాదకీయంలో ఎక్స్ ప్రెస్ పాలన కేసులో ఆరోపణలు రాజకీయ ప్రేరేపితమైనవి అని ఆరోపించింది. బిజెపి నాయకులు, ఢిల్లీ లెజిస్లేషన్ గవర్నర్, ఇ.డి. సిబిబి వంటి కేంద్ర సంస్థలు దేశ రాజ్యాన్ని అనే ప్రభుత్వాన్ని తొలగించడానికి కుట్ర వహిస్తున్నారని మండిపడింది. ఆవి ప్రభుత్వం పతనానికి దారితీసిన ఎక్స్ ప్రెస్ పాలన కేసులో కేజ్రీవాలీ, ఆయన డిప్యూటీ మేనేజర్ సిన్హా, మరో 21 మందిని ఢిల్లీ కోర్టు శుభ్రపరచాలని విడుదల చేసిన విషయం విడితప్పింది. కోర్టు తీర్పును రాజకీయ ప్రతీకార చర్యలు చేపట్టడాన్ని అభివర్ణించిన సామ్మా

సంపాదకీయం, ప్రాసెక్యూషన్ తన ఆరోపణలను నిరూపించడంలో విఫలమైందని ఉద్ఘాటించింది. సీబిబి మోక్షిన్ అభియోగాలకు అర్హత లేదని, ఎటువంటి నేరపూరిత కుట్ర నిరూపించబడలేదని కోర్టు తీర్పును పెట్టిన వారిపై చర్యలు తీసుకోవాలని తెలిపింది. ఢిల్లీ అసెంబ్లీ ఎన్నికలకు ముందు కేజ్రీవాలీ నివాసంలో దాడులు నిర్వహించారని, తరువాత ఆయనను అరెస్టు చేసి చాలా కాలం పాటు అరెస్టుచేసింది. బిజెపి నాయకులు, ఢిల్లీ లెజిస్లేషన్ గవర్నర్, ఇ.డి. సిబిబి వంటి కేంద్ర సంస్థలు దేశ రాజ్యాన్ని అనే ప్రభుత్వాన్ని తొలగించడానికి కుట్ర వహిస్తున్నారని మండిపడింది. ఆవి ప్రభుత్వం పతనానికి దారితీసిన ఎక్స్ ప్రెస్ పాలన కేసులో కేజ్రీవాలీ, ఆయన డిప్యూటీ మేనేజర్ సిన్హా, మరో 21 మందిని ఢిల్లీ కోర్టు శుభ్రపరచాలని విడుదల చేసిన విషయం విడితప్పింది. కోర్టు తీర్పును రాజకీయ ప్రతీకార చర్యలు చేపట్టడాన్ని అభివర్ణించిన సామ్మా

చేసింది. గత దశాబ్ద కాలంగా రాజకీయ ప్రత్యర్థులను లక్ష్యంగా చేసుకోవడానికి దర్వాజా నుండి వచ్చిన దుర్వినియోగం చేస్తున్నారని ఆరోపిస్తూ, అధికారులు లేకపోయినా అరెస్టులు జరిగిందని సంపాదకీయం పేర్కొంది. మహారాష్ట్ర అరెస్టులు జరిగిన తర్వాత సీనియర్ రాజకీయ నాయకులు ఛగన్ భుజ్జాల్, అనీల్ దేబ్ ముఖర్జీ, నామక హాలిక్, సంజయ్ రౌత్ అరెస్టులను పార్టీ ప్రస్తావించింది. కొన్ని కేసుల్లో విచారణ లేకుండా డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేట్లు శిక్ష విధించబడిందని పేర్కొంది. కొంతమంది నాయకులపై దర్వాజా ద్వారా రాజకీయ విధేయతను మార్చుకోవాలని ఒత్తిడి తీసుకు వచ్చిందని అది పేర్కొంది. కేంద్ర సంస్థల అతిక్రమణలను అరికట్టడంలో విఫలమైందని, అధికారులలో ఉన్నవారు ప్రజాస్వామ్య, రాజ్యాంగ సిబిబి ధనలను ఉల్లంఘించారని ఆరోపిస్తూ, సంపాదకీయం న్యాయవ్యవస్థను కూడా విమర్శించింది.

మహిళల భద్రతకు ప్రత్యేక కార్యక్రమాలు: మమతా బెనర్జీ

కోల్కతా : నగరంలో మహిళల భద్రత, విశ్వాసాన్ని మరింత పెంచే లక్ష్యంతో కోల్కతా పోలీసులు రెండు కొత్త కార్యక్రమాలను ప్రారంభించినట్లు పశ్చిమ బెంగాల్ ముఖ్యమంత్రి మమతా బెనర్జీ ప్రకటించారు. అనేక పూర్తి మహిళా పింక్ బాటల్ అని పిలువబడే నగర కూడలిలో ఏర్పాటు చేయబడతాయని, సాయంత్రం నుండి ఆర్డరాల్ని పరకు పనిచేస్తాయని చెప్పారు. 'నగరంలోని నా సోదరులు అంటే మహిళలలో ఏదైనా సహాయం కోసం కేమి మహిళా అధికారులతో నేరుగా కనెక్ట్ కాగలరు' అని ఆమె చెప్పారు. 'పైనింగ్' అని పిలువబడే పూర్తి మహిళా ముఖ్యమంత్రి పేట్రోల్ బ్యూడెట్లను కూడా మోహరిస్తున్నట్లు ముఖ్యమంత్రి ప్రకటించారు. ఈ బ్యూడెట్లను రాత్రి 8 గంటల నుండి తెల్లవారుజామున 2 గంటల వరకు విధిలో ఉంటాయి, ఇవి బెనర్జీ, రాత్రి వేళల్లో శ్రామిక మహిళలు తరచుగా ఉపయోగించే ఇతర ప్రధాన రహదారులలో గోస్తి తిరుగుతాయన్నారు. 'అనేక 'పైనింగ్' (నేను బాటిల్ పేరు పెట్టినట్లుగా) పూర్తి మహిళా ముఖ్యమంత్రి బ్యూడెట్లను కూడా రాత్రి 8 గంటల నుండి తెల్లవారుజామున 2 గంటల వరకు విధిలో ఉంటాయి, ఇవి బెనర్జీ, రాత్రి వేళల్లో గ్రామీణ సోదరులు అంటే ఉపయోగించే ఇతర ప్రధాన రహదారులలో గోస్తి తిరుగుతాయి' అని బెనర్జీ ఎక్స్ ప్రెస్ పోస్టు చేశారు. సంవత్సరాలూ కోల్కతా దేశంలోనే అత్యంత సురక్షితమైన నగరంగా కొనసాగుతోంది పేర్కొంటూ, ఈ రెండు ప్రత్యేకమైన కొత్త కార్యక్రమాలు మహానగరంలో మహిళల భద్రతను బలోపేతం చేయడంలో చాలా దూరం వెళ్లాయని ముఖ్యమంత్రి విశ్వాసం వ్యక్తం చేశారు.

పాక్ కు ట్రంప్ మద్దతు మోదీ కాగిలింతుల దౌత్యానికి భారీ ఎదురుదెబ్బ

కాంగ్రెస్ ప్రధాన కార్యదర్శి జైరాం రమేష్

న్యూఢిల్లీ : అఫ్ఘానిస్థాన్ తో యుద్ధం చేస్తున్న పాకిస్తాన్కు అమెరికా అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ పూర్తి మద్దతును ప్రకటించడం అనేది ప్రధాని మోదీ కాగిలింతుల దౌత్యానికి (హార్ట్ మున్) భారీ ఎదురుదెబ్బ అని కాంగ్రెస్ పార్టీ విమర్శించింది. 'సంయుక్త విశ్వగురువు అమెరికా పూర్తి అండగా మోదీని పరోక్షంగా ప్రధాని మోదీపై విమర్శలు చేసింది. ఈమధ్య కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రధాన కార్యదర్శి జైరాం రమేష్ ఎక్స్ ప్రెస్ పేజీలో ఒక ట్వీట్ చేశారు. ఒక వ్యక్తి (పాక్ ఆర్మీ చీఫ్ అసీమ్ మునీర్) చేసిన వ్యాఖ్యలపై 2025 ఏప్రిల్ 22న జమ్ముకశ్మీర్ లోని పహల్గాల్లో ఉగ్రదాడి జరిగిందని, అప్పుడు మళ్లీ అదే వ్యక్తిని అధికారిక పేజీలో ప్రకటించారు. పాక్ కు ఈవిధంగా అమెరికా మద్దతు లభిస్తుందని అనేది, భారత్ సర్కారు హార్ట్ మున్ విఫలమైందని నిరూపిస్తోందని జైరాం రమేష్ ఎక్స్ ప్రెస్ చేశారు.

అసలు అండగా వచ్చేసింది. ప్రత్యేకించి అమెరికా, ఈవిషయంలో పుల్ ట్రాంటిక్ వచ్చింది' అని జైరాం రమేష్ వ్యాఖ్యానించారు. 'ఏకపక్ష ట్రేడ్ డీల్ కు మోదీ సర్కారు తల ఉపింది 'అమెరికాతో భారత్ ప్రభుత్వం ఆర్థిక దౌత్యం కూడా తీవ్రంగా విఫలమైంది. అందుకే ఏకపక్షంగా అమెరికా డిస్టెండ్ చేసిన వాణిజ్య ఒప్పందానికి మోదీ సర్కారు తల ఉపిల్చి వచ్చింది. ఇందులో అమెరికాకు భారత్ పెద్దపెద్ద హామీలు ఇచ్చింది. ప్రత్యేకించి అమెరికా వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను దిగుమతి చేసుకుంటామని మోదీ సర్కారు మాట ఇచ్చింది. ఇక ఇదే సమయంలో భారత్ నుంచి పన్ను సేవలను దిగుమతి చేసుకునే విషయంలో అమెరికా అరెస్ట్ హామీలు ఇచ్చింది. ఈ ట్రేడ్ డీల్ ఖరారైన మరుసటి రోజే, భారత్ నుంచి అమెరికాకు వెళ్లిన సోలార్ మాడ్యూల్స్ పై అమెరికా విధిగా 125.87 శాతం దిగుమతి సుంకాన్ని విధించింది' అని జైరాం రమేష్ ఆరోపించారు.

మార్చి-మే మధ్య సాధారణ కంటే అధిక వేడిగాలులు భారత వాతావరణ శాఖ అంచనా

న్యూఢిల్లీ : దేశంలోని చాలా ప్రాంతాలలో మార్చి-మే మధ్య సాధారణ కంటే ఎక్కువ వేడిగాలులు వీసాయని భారత వాతావరణ శాఖ (ఐఎంఐ) అంచనా వేసింది. ఈ ప్రాంతాలలో పశ్చిమ రాజస్థాన్, గుజరాత్, హర్యానా, పంజాబ్, దక్షిణ, తూర్పు మహారాష్ట్ర, తూర్పు ఉత్తరప్రదేశ్, బీహార్, జార్ఖండ్, గంగా నది పశ్చిమ బెంగాల్, ఒడిశా, ఛత్తీస్ గఢ్, తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్, ఉత్తర కర్ణాటక, ఉత్తర తమిళనాడులోని కొన్ని ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. అయితే, మార్చిలో, ఈశాన్య, తూర్పు, పశ్చిమ హిమాలయ ప్రాంతంలోని కొన్ని ప్రాంతాలు, మధ్య, ద్వీపకల్ప భారతదేశంలోని కొన్ని ప్రాంతాలు మినహా భారతదేశంలోని అనేక ప్రాంతాలలో గరిష్ట ఉష్ణోగ్రతలు సాధారణం నుండి సాధారణం కంటే తక్కువగా ఉండే అవకాశం ఉంది. మార్చిలో భారతదేశంలోని నగలు వర్ష పాతం సాధారణంగా ఉండే అవకాశం ఉండటం దీనికి కారణం కావచ్చని ఐఎంఐ తెలిపింది. ఈ సంవత్సరం ఫిబ్రవరిలో భారతదేశం అంతటా వర్ష పాతం 2001 తర్వాత అత్యల్పంగా సమాచారం వివరించినది తెలిపింది. ఫిబ్రవరిలో దేశవ్యాప్తంగా చలిగాలులు సమాచారం కాలేదని వివరించింది.

హెచ్ పి వి టీకాల కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించిన ప్రధాని మోదీ

అశ్మీర్ : రాజస్థాన్ లోని అశ్మీర్ లో హెచ్ పి వి వ్యాక్సిన్ కార్యక్రమం ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ ప్రారంభించారు. మహిళల్లో గర్భాశయ ముఖ్యమంత్రి క్యాన్సర్ పాటు, నివారించడంలో మరొకటి గర్భాశయ క్యాన్సర్ ను అరికట్టడం లక్ష్యంగా కేంద్రం ఈ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టింది. ఇందులో భాగంగా 14, 15 ఏళ్ల బాలికలకు 'గాడ్ గాల్' అనే టీకాను ఆరోగ్య కేంద్రాల్లో ఉచితంగా ఇవ్వనున్నారు. దేశంలో 1.15 కోట్ల మంది బాలికలకు టీకాలు వేయనున్నారు. ఈ సందర్భంగా మోదీ వ్యాక్సిన్ కు సంబంధించిన ప్రధాని మోదీ ఎక్స్ ప్రెస్ చేశారు. 'దేశంలోని ఆడబిడ్డల ఆరోగ్య విషయంలో జాగ్రత్తలు తీసుకోవడానికి మేం ఎటువంటి అవకాశాన్ని వదిలివేద్దాం. వారు సంపూర్ణంగా ఉండేలా చూసుకోవడానికి ప్రత్యేక చర్యలు తీసుకుంటాం. ఆ దిశగా రాజస్థాన్ లోని అశ్మీర్ లో హెచ్ పి వి టీకా వ్యాక్సిన్ డివైను ప్రారంభించారు. గర్భాశయ క్యాన్సర్ నివారణ ఈ వ్యాక్సిన్ డివైను ముఖ్యమంత్రి అని మోదీ పేర్కొన్నారు. దేశవ్యాప్త హెచ్ పి వి వ్యాక్సిన్ డివైను

టీకా అమలు అనేది భారత్ ప్రజారోగ్య ప్రయాణంలో ఒక నిర్ణయాత్మక చర్యను అధికార పక్షం చెబుతున్నాయి. కేంద్రం ప్రతిష్టాత్మకంగా చేపట్టిన 'సస్టైన్ నాల్' అనే ప్రణాళిక ఈ కార్యక్రమాన్ని ప్రతి ఏటా నిర్వహించనున్నారు. ఏటా 14 ఏళ్ల వయసు గల సుమారు 1.15 కోట్ల మంది బాలికలకు ఈ వ్యాక్సిన్ డివైను వేయాలని కేంద్రం ఆరోగ్య శాఖ లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. ఈ ప్రత్యేక చర్య మహిళల ఆరోగ్య సంరక్షణకు తోడ్పడుతుంది. హెచ్ పి వి వ్యాక్సిన్ కార్యక్రమం దేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాలు, కేంద్రపాలిత ప్రాంతాల్లో నిర్వహిస్తారు.

కూనో నేషనల్ పార్కుకు మరో 9 చీతాలు..

బోట్స్ వానా నుంచి చేరుకున్న కూనలు

న్యూఢిల్లీ : మధ్యప్రదేశ్ లోని కూనో నేషనల్ పార్కుకు మరో 9 చీతాలు చేరుకున్నాయి. దక్షిణాఫ్రికాలోని బోట్స్ వానా నుంచి ఈ తొమ్మిది చీతాల్ని అధికారులు భారత్ కు తీసుకొచ్చారు. వీటిని త్వరలోనే ప్రత్యేక నివాస స్థలాల్లోకి పంపాలన్నారు. దాదాపు నాలుగేళ్ల క్రితం కేంద్ర ప్రభుత్వం 'ప్రాజెక్ట్ చీతా' కార్యక్రమం చేపట్టిన సంగతి తెలిసింది. దీనిలో భాగంగా 2023 వరకు మొత్తం 20 చీతాల్ని విదేశాల నుంచి తీసుకొచ్చారు. మొదట సెప్టెంబర్ 2022లో ఎనిమిది చీతాల్ని సమీపిద్దా నుంచి తీసుకొచ్చారు. అలాగే రెండో దశలో ఫిబ్రవరి 2023లో దక్షిణాఫ్రికా నుంచి 12 చీతాల్ని తీసుకొచ్చారు. ఇప్పుడు మూడో దశలో బోట్స్ వానా నుంచి 9 చీతాల్ని తీసుకొచ్చారు. వీటిలో మూడు మగ చీతాలు, ఆరు ఆడ చీతాలున్నాయి. బోట్స్ వానా నుంచి ఇండియన్ ఎయిర్ పోర్ట్ కు చెందిన ప్రత్యేక విమానంలో మధ్య ప్రదేశ్ లోని గాలియర్ పట్టణానికి తీసుకొచ్చారు. వీటిని కూనో నేషనల్ పార్కు పరిధిలో చీతాల కోసం ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేసిన ఎన్ వైకోజుల్లోకి పదిపెట్టారు. కొత్త పర్యావరణ శాఖ మంత్రి భూపేందర్ యాదవ్ వీటిని విడుదల చేయనున్నారు. అక్కడ వీటిని అధికారులు, నిపుణులు పర్యవేక్షిస్తుంటారు. ఈ చీతాల

పశ్చిమాసియా గగనతలం మూసివేత అన్ని విమాన సర్వీసులు రద్దు

న్యూఢిల్లీ : ఇరాన్ పై అమెరికా, ఇజ్రాయేల్ దాడుల నేపథ్యంలో పశ్చిమాసియా అట్టడుకుతోంది. మరోవైపు అమెరికా సైనిక స్థావరాలపై ఇరాన్ రాకెట్ల వర్షం కురిస్తోంది. ఈ పరిణామాల నేపథ్యంలో ప్రాంతంలో విమాన సర్వీసులు పూర్తిగా స్తంభిల్చి పోయాయి. భద్రతా కారణాల దృష్ట్యా భారత్ యునైటెడ్ అరబ్ ఎమిరేట్స్, దుబాయ్, టర్కీ సహా పలు దేశాల తమ గగనతలాలను మూసివేస్తున్నట్లు ప్రకటించాయి. దీంతో ప్రపంచంలోని అత్యంత రద్దీగా ఉండే దుబాయ్, దోహ్ వంటి అంతర్జాతీయ విమాన విమానాశ్రయాల్లోని భారీ సంఖ్యలో ప్రయాణికులు విస్మయపోయారు. ఇరాన్-అమెరికా, ఇజ్రాయేల్ పరస్పర దాడుల ప్రభావం భారత్ కి విమానయానం సంస్థలపై పడింది. ముఖ్యంగా చర్చ దేశాలకు నడిచే అన్ని సర్వీసులను సోవారం ఆర్డరాల్ని పరకు తాత్కాలికంగా నిలిపివేస్తున్నట్లు ఇండిగో ప్రకటించింది. 'ఇరాన్, మధ్యప్రాచ్య గుర్తనలలో విధిస్తున్న అక్షల నేపథ్యంలో అటువేపు వెళ్లి, వచ్చే అన్ని విమానాలను రద్దు చేస్తున్నాం' అని ఇండిగో ట్వీట్ చేసింది. దీంతో దుబాయ్, జెద్దా, దోహ్, అబుదాబి, దుబాయి, బాగ్దాద్, షాద్దా, కువైట్, రిస్ అల్ ఖైమా నగరాలకు సర్వీసులు నిలిపివేయాలి. ప్రయాణికులు, సిబ్బంది భద్రత కోసం అత్యంత ప్రాధాన్యత ఇస్తామని, పరిస్థితులు నిరంతరం పర్యవేక్షిస్తున్నామని ఇండిగో స్పష్టం చేసింది. మరోవైపు, గల్ఫ్ ప్రాంతంలో నెల

కొన్ని ఉద్ధిష్టల దృష్ట్యా ఎయిర్ ఇండియా ఎక్స్ ప్రెస్ ని పశ్చిమాసియా వెళ్లే అన్ని అంతర్జాతీయ విమానాలను రద్దు చేస్తున్నట్లు ప్రకటించింది. అసంతోషం ఎయిర్ ఇండియా కూడా ఈ విషయాన్ని స్పష్టం చేసింది. మధ్యప్రాచ్యంలోని అన్ని గమ్యస్థానాలకు విమాన సర్వీసులను నిలిపివేస్తున్నట్లు వెల్లడించింది. ఢిల్లీ నుంచి ఇజ్రాయేల్ (టీల్ అవీవ్) వెళ్లాలి ఎయిర్ ఇండియా విమానం (ఎబి139) గాలిలో ఉండగానే భద్రతా కారణాల దృష్ట్యా వెళ్ల వద్దని ప్రకటించింది. దీన్ని ముఖ్యంగా సురక్షితంగా పైలెట్లు ల్యాండ్ చేశారు. బోయింగ్ 777 విమానం గాలిలో సుమారు ఐదు గంటల పాటు ప్రయాణించింది. సౌదీ ఆరేబియా గగనతలంలో ఉన్న సమయంలో, ఇజ్రాయేల్ ఎయిర్ స్పేస్ మాత్రం దీనిని ఎత్తే ప్రయాణికులకు కలిగిన ఆసౌకర్యానికి ఎయిర్ ఇండియా విచారం వ్యక్తం చేసింది. గగనతలాల మూసివేత కారణంగా అనేక అంతర్జాతీయ విమానయాన సంస్థలు, విమానాలపై తీవ్ర ప్రభావం పడుతోంది ఫ్లైట్ బ్రూకింగ్ వెబ్ సైట్ Flightradar24.com కూడా వెల్లడించింది.

సీట్ల పంపకాలపై డిఎంకె, కాంగ్రెస్ చర్చలు

చెన్నై : తమిళనాడులో త్వరలో ఆసెంబ్లీ ఎన్నికలు జరగనున్న నేపథ్యంలో ఆయా పార్టీలు పోటీలకు సీట్ల పంపకాలపై చర్చలను ముమ్మరం చేశాయి. అధికార డిఎంకెతో అధికారికంగా సీట్ల పంపకాల చర్చలు స్పృహ పూర్వకంగా జరిగాయని, కోర్కెలు సారవేరుతాయని ఆశాభావం కాంగ్రెస్ వ్యక్తం చేస్తోంది తమిళనాడుకు చెందిన ఎజిఎన్ ఇన్వార్ట్ గిరీష్ చోడకర్ పేర్కొన్నారు. రెండు పార్టీల మధ్య జరిగిన చర్చలు ఒకరి ఆందోళనలను మరొకరు అణచివేసుకోవడానికి సహాయపడ్డాయని, ఇరువురి సమస్యలను స్పృహగా చర్చించుకున్నట్లు అయిన చెప్పారు. తాము రెండు పార్టీల మధ్య ఆందోళనలను కేంద్రించే ప్రయత్నం చేస్తున్నామని, తమ కార్యక్రమ ప్రయోజనాలను కాపాడుకుంటూ ఉత్తమంగా సీట్ల ఎలా పొందాలి చూస్తున్నామని చోడకర్ అన్నారు. శనివారం చెన్నైలోని డిఎంకె రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యాలయం అన్నా ఆరివాలయంలో దాదాపు గంటలపాటు జరిగిన చర్చ తర్వాత ఆయన విలేజ్ లో మాట్లాడారు. ఇరువురం తమ తమ ఆందోళనలపై చర్చించుకున్నారని, వారు రాజ్య సభ సీట్లను ఇమ్మోబైజ్ చేసి గిరీష్ చెప్పారు. చర్చలు చాలా స్పృహపూర్వకంగా జరిగాయన్నారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ డిఎంకెతో అధికారంలో వాళ్ళా కోరుకుంటున్నా అని అడిగినప్పుడు, 'వారు ఈ సమస్యను ఆర్డం చేసుకున్నారు. మేము ఈ అంశాలపై స్పృహగా చర్చించాము. ఇప్పుడు మా దృష్టి అంశా డిఎంకె తిరిగి అధికారంలోకి వచ్చేలా చూసుకోవడమే' అని ఆయన బదులిచ్చారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ నలుమూలల కాంగ్రెస్ వ్యూహం అని అడిగితే 'కాదా' అని అన్నారు. హెచ్ పి వి వ్యాక్సిన్ డివైను ముఖ్యమంత్రి అని మోదీ పేర్కొన్నారు. దేశవ్యాప్త హెచ్ పి వి వ్యాక్సిన్ డివైను

నమోదు అయింది. 1,38,328 మంది ఇప్పటికే ఇతర చోట్ల ఓటర్లుగా నమోదు చేసుకున్నట్లు గుర్తించారు. అదనంగా 57,604 పేర్లు ఇతర కారణాలతో తొలగించారు' అని ఇది అధికారులు పేర్కొన్నారు. 2025 డిసెంబర్ 16న సమస్యలను ఓటర్ల జాబితా విడుదలైన తర్వాత, ఫిబ్రవరి, 6వ ద్వారా 1,82,036 మంది కొత్త ఓటర్లు చేర్చారు. ఫిబ్రవరి 6, 6,671 నవరణలు, చేర్చులు చేశారు. మిథానలో ఉన్న 60,06,675 మంది ఓటర్లను తుది జాబితాలో చేర్చినట్లు ఇది విజ్ఞపించింది. మునియదా జాబితా నమూనాలో ఉన్నట్లుగానే లింగ నిష్పత్తి 95:6 వర్ష సాసానోతో దిగి తెలిపింది.

58 లక్షలకు పైగా ఓటర్ల తొలగింపు

బెంగాల్ లో ముగిసిన ఎన్ ఐఆర్

కోల్కతా: బెంగాల్ లో రాజకీయ ప్రకటనల సృష్టించిన ఓటర్ల జాబితాల ప్రత్యేక సమగ్ర సవరణ (ఎన్ ఐఆర్) ప్రక్రియ ముగిసింది. దీంతో ఇది శనివారం తుది ఓటర్ల జాబితాను విడుదల చేసింది. ఈ జాబితా ప్రకారం రాష్ట్రవ్యాప్తంగా 58,20,899 మంది ఓటర్ల పేర్లు జాబితా నుంచి తొలగించింది. ఎన్ ఐఆర్ ప్రక్రియకు ముందు బెంగాల్ లో మొత్తం 7.66 కోట్ల మంది ఓటర్లు ఉండగా, ప్రస్తుతం 7.04 కోట్ల ఓటర్లు ఉన్నట్లు ఇది పేర్కొంది. మొత్తం 58 లక్షలకుపైగా ఫారాలు ఆందోళనలను తెలిపారు. 24 లక్షలకు పైగా ఓటర్ల పనివీధులను వెళ్లబెట్టింది. ఇతర కారణాల వల్ల మరి కొంత మందిని జాబితా నుంచి తొలగించామని తెలిపింది. 'మొత్తం 58,20,899 ఎన్ ఐఆర్ ప్రధాన ఫారాలు మేలు అందలేదు. దావూద్ 24,16,852 మంది మరణించినవారి గుర్తించారు. 12,20,039 మంది గృహాల అయ్యారు. 19,88,076 మంది ఇతర ప్రాంతాలకు మారిపోయారు.'

అర్చులు ఓటర్ల జాబితాలో చేర్చడమే ఎన్ ఐఆర్ లక్ష్యం

బెంగాల్ లో త్వరలో ఆసెంబ్లీ ఎన్నికల షెడ్యూల్

అతిథ్వరలో పశ్చిమ బెంగాల్ ఆసెంబ్లీ ఎన్నికల సగం మోగిస్తుంది. ఎన్నికల షెడ్యూల్ ను మార్చి రెండవారంలో ప్రకటించే అవకాశం ఉందని రాష్ట్ర సీఎజి కార్యాలయంలోని ఓ అధికారి శనివారం తెలిపారు. ఎన్నికలు ఏప్రిల్ 24లో నిర్వహించబడతాయనే దానిపై నిరంతరం ఊహాగానాలు వస్తున్నాయి. మార్చి రెండవారంలో ఎన్నికల షెడ్యూల్ ప్రకటించే అవకాశం ఉన్నట్లు ఆ అధికారి తెలిపారు. మూడు దశలకు మించకుండా ఓటింగ్ నిర్వహించే అవకాశం ఉందన్నారు. ఆదివారం ఎన్నికల కమిషన్ పూర్తి బృందం రాష్ట్రాన్ని సందర్శించడం కూడా అధికారి తెలిపారు. 'హోల్', 'డో' లోకాల్ పంచాయతీ ముగిసిన తర్వాత పోల్ ప్యానెల్ చర్చలను జరగవచ్చని అయిన చెప్పారు. ఆసెంబ్లీ ప్రకారం... ఎన్నికల తేదీలను ప్రకటించే ముందు ఇది పూర్తి బెంపే ఎన్నికలు జరగనున్న రాష్ట్రాన్ని సందర్శించే అవకాశం ఉంది. బెంపే బెంపే పూర్తి బెంపే ఇప్పటికే తమిళనాడు, ఆసెంబ్లీ సందర్శించింది. కానీ ఇంకా పశ్చిమ బెంగాల్ లో పర్యటించలేదు. తుది ఓటర్ల జాబితా ప్రచురించబడని తర్వాత పూర్తి రాష్ట్రాన్ని సందర్శించవచ్చని అధికారి తెలిపారు. ఆ గడువు కొనసాగితే, మార్చి మధ్య నాటికి ఆసెంబ్లీ ఎన్నికల షెడ్యూల్ అధికారిక ప్రకటన రావచ్చని అయిన అన్నారు.

BEFORE THE DEPUTY REGISTRAR OF CHITS/ARBITRATOR WARANGAL. ARB.NO. 304 of 2025. Between: KAPIL CHITS (KAKATIYA) PRIVATE LIMITED, NAKKALAGUTTA CAO Branch, R/O. WARANGAL. Disputant: Mr.MANDA RAKESH KUMAR, & others. Opponents: 1. MR.MANDA RAKESH KUMAR, S/O. RAJAJAH, AGED ABOUT 39 YEARS, OCC. BUSINESS, R/O. H.NO. 7-1-360/10, LAXMIPURAM, SWAMY VIVEKANANDA HIGH SCHOOL, HANAMKONDA, WARANGAL, HANAMKONDA, INDIA - 506001. 2. MRS.GUNDU SRINIVAS S/O. RAMKISHAN, AGED ABOUT 47 YEARS, OCC. ATTENDER, EMPLOYEE CODE 2108181, O/O. RDO OFFICE, HANAMKONDA R/O. H.NO. 6-2-347, DH SUTHOON BUSSTAND ROAD, HANAMKONDA, TELANGANA, INDIA - 506011. Take notice that the above dispute is filed against you and others for recovery of money, Several times notices were issued to you. But you have failed to receive the same. The above dispute is posted on 13-03-2026 for your appearance. On that day you have to appear in person at 11.00 A.M. Before the Deputy Registrar referred above. Other wise the case will be decided ex-parte. DEPUTY REGISTRAR OF CHITS / ARBITRATION WARANGAL.

ఎటు వెళుతున్నాం?

మధ్యప్రదేశ్ లోని ధార్ జిల్లాలోని 17 విశ్వ బాలిక పథ్ తరగతి బోర్డు పరీక్షలు రాస్తూ, వాచ్ మ్యాన్ లో బిడ్డను ప్రసవించిన ఘటన ప్రమాద ఘటనలు మోగిస్తున్నాయి. నమాజంలో బాలికల స్థితి ఎంత నర్తకంగా మారినో ఈ ఘటన తీవ్రంగా గుర్తు చేస్తోంది. చదువు, భవిష్యత్తు, వ్యక్తిత్వ నిర్మాణం వంటి అత్యంత కీలక దశలో ఉండాలి... ఒక పిల్ల పయనించాలి పరీక్ష హాల్ లోనే శిశువుకు జన్మనిచ్చాల్సి రావడం అనేది అమె వ్యక్తిగత విషయం కాదు. ఇది నమాజుపై నైతిక, కుటుంబ, విద్యా వ్యవస్థల వైఫల్యాన్ని కూడా ప్రతిబింబిస్తున్నది. ఈ ఘటన బాలికలు ఎదుర్కొంటున్న మానసిక ఒత్తిడి, భయం, అవగాహన లోపం, సామాజిక నిర్లక్ష్యాన్ని స్పష్టంగా చూపిస్తుంది. ఆధునిక నమాజు వేగంగా మారుతోంది. స్వేచ్ఛ, వ్యక్తిగత ఎంపికలు, సామాజిక మాధ్యమాల ప్రభావం పెరిగినప్పటికీ, బాధ్యత, విలువలపై దృష్టి తగ్గకున్నట్లు కనిపిస్తోంది. స్వేచ్ఛ అనేది నియంత్రణలేని ప్రవర్తనకు అనుమతి కాదు. అది అవగాహనతో కూడిన నిర్ణయ సామర్థ్యాన్ని కోరుతుంది. కానీ చాలాసార్లు యువత, ముఖ్యంగా టీనేజ్ బాలికలు, భావోద్వేగ ప్రభావాలకు లోనై భవిష్యత్తు పరిణామాలను అంచనా వేయకుండా నిర్ణయాలు తీసుకుంటే పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. ఈ నేపథ్యంలో స్వేచ్ఛ దుర్వినియోగం వ్యక్తిగత జీవితాలను మాత్రమే కాకుండా కుటుంబాలను, నమాజాన్ని కూడా ప్రభావితం చేస్తుంది. ఇక్కడ భయం, మౌనం అనే ముఖ్యమైన కేళాలను కూడా గుర్తించాలి. అనేక సందర్భాల్లో బాలికలు ఎదుర్కొనే వేదంపులు లేదా దుర్వినియోగాన్ని బయటపెట్టడానికి వెనుకాడకుండా, నమాజుం తీర్పు చెప్పే ధోరణి, కుటుంబాలతో సంభాషణ లోపం, అవగాహన భావన కారణంగా నమస్కలు మరింత తీవ్రమవుతున్నాయి. ఫలితంగా నమస్క ప్రారంభ దశలో పరిష్కారం కాకుండా, సంక్షోభంగా మారుతుంది. బాలికలను ఎలా చూడాలి అనే ప్రశ్నకు నమాజాను స్పష్టంగా ఉంది. వారిని కేవలం నియంత్రించాల్సిన వ్యక్తులుగా కాకుండా, అవగాహన కలిగిన వ్యక్తులుగా తీర్చిదిద్దాలి. కుటుంబాలు ఓపెన్ సంభాషణ వాతావరణాన్ని కల్పించాలి. పాఠశాలలు లైంగిక అవగాహన, వ్యక్తిగత భద్రత, భావోద్వేగ విద్యను బోధించాలి. నమాజుం విమర్శకు బదులుగా రక్షణ భావనను పెంపొందించాలి. అదే సమయంలో టీనేజ్ బాలికలకు కూడా బాధ్యతలు ఉన్నాయి. తమ శరీరం, భావోద్వేగ గాలు, సంబంధాలపై అవగాహన పెంపొందించుకోవడం అవసరం. అపరిచిత సంబంధాలపై జాగ్రత్త, ఒత్తిడికి లోనుకాకుండా నిర్ణయాలు తీసుకోవడం, నమస్కలు ఎదుర్కొన్నప్పుడు వెంటనే తల్లిదండ్రులు లేదా నమ్మకమైన పెద్దలను సంప్రదించడం కీలకం. మౌనం నమస్కను రక్షించదు... అది ప్రమాదాన్ని పెంచుతుంది. ఈ విషయాన్ని గుర్తించి ప్రవర్తించాలి.

జంతువులకూ నివాస పత్రాలు!

నివాస ప్రవేశపత్రం పత్రాల జారీలో అధికారులు చేతిపాటం గురించి ఆలోచనలు కొత్తకాదు. అయితే, కనీసం ఎవరు దరఖాస్తు చేసుకున్నారన్నది కూడా చూడకుండా, ప్రవేశపత్రం జారీచేయడం, ఈ దారుణాలకు పాతకాళ్లు, బిస్కోలో వెలుగు లోకి వచ్చిన ఘటన ప్రభుత్వ విధానాల ప్రసక్త దయనీయ స్థితిని స్పష్టంగా బయటపెడుతోంది. 'క్యాట్ కుమార్' అనే పేరుతో నివాస ప్రవేశపత్రం దరఖాస్తు చేసినప్పటికీ, తండ్రి పేరు క్యాట్ బాస్, తల్లి పేరు కాటియా దేవిగా పేర్కొన్నారు. అంతేకాదు, ఒక పిల్లి ఫోటోతో ఆన్లైన్ లో నివాస సర్టిఫికేట్ కోసం చేసిన దరఖాస్తును స్వీకరించడం పరిపాలనా వ్యవస్థలో ఉన్న తీవ్రమైన లోపాలను సూచిస్తోంది. అంతేకాదు, ఒక పిల్లి ఫోటోతో ఆన్లైన్ లో నివాస సర్టిఫికేట్ కోసం చేసిన దరఖాస్తును స్వీకరించడం 'డాగ బాస్', 'డాగో బాస్', 'సోనాటా ట్రాక్టర్' వంటి పేర్లతో కుక్కలు, ట్రాక్టర్లకు కూడా నివాస ప్రవేశపత్రం పత్రాలను జారీ చేసేవారు. చివరకి అమెరా ఆధ్వర్యం దానాల్లో టింటి పేరుతోనూ నివాస ప్రవేశపత్రం దరఖాస్తులు సమాధి కావడం ప్రభుత్వ డిజిటల్ వ్యవస్థలు సరైన పర్యవేక్షణ యంత్రాంగం లేకుండా పనిచేస్తున్నాయని చూపిస్తోంది. ఈ సంఘటనలు కేవలం నరదా లేదా వ్యంగ్య చర్యలుగా కనిపించినప్పటికీ, వాస్తవానికి ప్రభుత్వ యంత్రాంగం పనితీరుపై తీవ్రమైన ప్రశ్నలు లేవనెత్తుతున్నాయి. ప్రజలకు సేవలు అందించాలన్న ఆన్లైన్ ప్లాట్ఫామ్ లు తగిన డేటా పరిశీలన లేకుండా నశిల్చి దరఖాస్తులను అంగీకరించడం వల్ల అధికారుల నమయాం పుణా కావడంలో పాటు అనలు లభిచారులకు సేవలు అలభ్యం అవుతున్నాయి. దీనిపై రెవెన్యూ అధికారులు జోలినులకు ఫిర్యాదు చేయాల్సి రావడం పరిస్థితి ఎంత దిగజారిందో తెలియజేస్తోంది.

- జవహర్ మైత్రయ

క్రాంతి నెలల్లో అసెంబ్లీ ఎన్నికలకు వెళ్లనున్న కేరళ వామపక్ష ప్రజాతంత్ర సంఘటన (ఎల్ డిఎఫ్) ప్రభుత్వం వివిధ విభాగాల ప్రజలకు మేలు చేశారే వలు 'తాయిలాలు' ప్రకటించింది. అయితే ఇవి పలు రాష్ట్రాలు ఎన్నికలకు ముందు ప్రకటిస్తున్న 'మెతాయిలు' (ప్రధాని భావలో) పంటికి కాపు; వివిధ తరగతుల ప్రజావిభాగాలకు మేలు చేశారే, ఇబ్బందులు నివృత్తి చేసేటటు వంటి ప్రజాహిత నిర్ణయాలు. కేరళ రాష్ట్రం పేరును తమ మాతృ భాష మళయాళంలో ఉన్నారని విభాగా 'కేరళం'గా మార్చాలన్న విరళాల ఆకాంక్ష నెరవేరిన సందర్భంలో ఉంది కేరళ. రాష్ట్ర అసెంబ్లీ ఈ మేరకు చట్ట సవరణ కోరుతూ రెండేళ్ల క్రితం ఆమోదించి కేంద్రప్రభుత్వానికి పంపిన తీర్మానాన్ని కేంద్రమంత్రివర్గం గతవారం ఆమోదించటం తెలిసిందే. దీని ప్రకారం చట్టబద్ధంగా తీసుకోవలసిన శాసనసంబంధ చర్యలు పూర్తికావటానికి కొన్ని మాసాలు పడుతుంది.

కేరళ ప్రభుత్వం తీసుకున్న తాజా నిర్ణయాల్లో ప్రధానమంత్రి కేరళ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ పరీక్షలకు హాజరయ్యే జనరల్ కేటగిరి అభ్యర్థుల పయోచరిమిలిన 36 నుంచి 40కి పెంపువేయటం. రాష్ట్రంలో విద్యావంతులైన యువతలో నిరుద్యోగిత 29.9 శాతంగా ఉన్న నేపథ్యంలో - ఎన్ఎస్ఐటీలు నుంచి పోస్టుగ్రాడుయట్ డిగ్రీ వరకు - ప్రభుత్వోద్యోగాలు అతివేల లక్షలాదిమందికి ఈ నిర్ణయం ఎంతో మేలు చేస్తుందనుటలో సందేహం లేదు. మరో ప్రాముఖ్యత గల చర్య - మహిళల భద్రతకు ఉద్దేశించి కేరళ పోలీసు రూపొందించిన "నిర్భయ నిడ" ప్రాజెక్టును ముఖ్యమంత్రి పిసరయ

కేరళ ప్రభుత్వ 'తాయిలాలు'

విజయన్ ప్రారంభించటం. ఉద్యోగాలు చేయటానికి, ఇతరత్రా అవసరాలకు అవసరాల్ని ప్రయోజనాలు చేసే మహిళల్లో ఇది ఎంతో ఆత్మవిశ్వాసం కలుగజేస్తుంది. ఈ ప్రాజెక్టు కింద కేరళ వ్యాప్తంగా పోలీసులు రాత్రి గస్తీలు ముమ్మరం చేస్తారు, రహణా కేంద్రాలు, బడి పార్కులు, ఆసుపత్రిశోనాలు, విద్యాసంస్థల వంటి సున్నితమైన ప్రాంతాల్లో పోలీసులను నియమిస్తారు. టెక్నాలజీ ఉపయోగించి హెల్మెట్లను విద్యులు చేస్తున్నారు. హైవే గస్తీ యూనిట్లు, పింక్ పెట్రోలు యూనిట్లు రంగంలో దిగుతాయి. 12వ వేతన కమిషన్ ఏర్పాటు నిర్ణయం ఉద్యోగులు ఆహ్వానించే వార్త. ఉద్యోగుల వేతనాల సవరణను సిఫారసు చేసే ఈ కమిషన్ మాజీ ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి వి.వి.కాయ్ చైర్మన్. మూడు మాసాల్లో నివేదిక సమర్పించాలన్నది ప్రభుత్వ ఆదేశం. కేరళీయునిగా ఎవరైనా నిరాశించుకునేందుకు లీగల్ డాక్యుమెంటుగా నేటివీల్ కార్డ్ జారీ చేయాలన్న నిర్ణయం ముఖ్యంగా మైనారిటీలకు ఎంతో ఉపకరణం కలిగించే నిర్ణయం. నివాస అర్హతకు రుజువుగా ప్రభుత్వం ఇప్పటికే నేటివీల్ సర్టిఫికేట్లు జారీ చేస్తున్నది. కాగా ఈ కార్య లీగల్ డాక్యుమెంటా పనిచేస్తుంది. అంతర్గత

వలసలు ఎక్కువగా జరుగుతున్న ఈ కాలంలో ఈ కార్య ప్రభుత్వ సేవలు పొందేందుకు కూడా ఉపకరిస్తుంది. తల్లిదండ్రులు కేరళలో జన్మించిన వారి ఉన్నవారికి లేదా దంపతుల్లో ఒకరు ఇక్కడ జన్మించి, రాష్ట్రంలో శాశ్వత నివాసిగా ఉన్నటువంటి సంతానానికి ఈ కార్య జారీ అవుతుంది. రాష్ట్రంలోని క్రైస్తవ మైనారిటీల విద్య, ఆర్థిక, సంక్షేమ సమస్యలను అధ్యయనం చేసిన జె.బి.కోచ్ కమిషన్ నివేదికకు కేరళ మంత్రివర్గం సూత్రప్రాయంగా ఆమోదించింది. సంబంధిత బిడ్డ మేలు జారీ చేసిన సర్టిఫికేట్లను కూడా ఇక్కడ కమిషన్లో సర్టిఫికేట్ వెరిఫికేషన్ కు సపోర్టింగ్ డాక్యుమెంటా గుర్తిస్తారు. ప్రకృతి వైపరీత్యాల కారణంగా మానస నివాస గృహాలకు సంబంధించిన సమస్యలను అధ్యయనం చేసిన జె.బి.కోచ్ కమిషన్ నివేదికకు కేరళ మంత్రివర్గం సూత్రప్రాయంగా ఆమోదించింది. రాష్ట్ర బీమా డిపార్టుమెంట్ ద్వారా దీన్ని ఎదులు చేస్తారు. రెండేళ్ల క్రితం ఆకస్మిక వర్ష బీభత్సంతో వాయనాడ జిల్లాలో జనావాసాలకు అపారస్థం సంభవించిన కాలంలో వారిని ఆదుకోవటానికి కేంద్రం ముందుకు రాకుండా కేరళ పట్ల విపక్ష చూపటం తెలిసింది. వాయనాడ జిల్లాలో కేరళ ప్రభుత్వం తలపెట్టిన ప్రధానమైన రహదారి ప్రాజెక్టులో అన్నికే త్రవ్వకం నిమిత్తం కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వశాఖ నుంచి కేరళ ప్రభుత్వం క్లియరెన్స్ సందాించింది. రూ.2,134 కోట్ల అంచనా వ్యయంతో తలపెట్టిన ఈ ప్రాజెక్టు అనుకున్నట్లు నాలుగేళ్లలో పూర్తయితే రాష్ట్రంలోని వివిధ ప్రాంతాలనుంచి వాయనాడ జిల్లా వెళ్లే ప్రయాణీకులు ఎదుర్కొంటున్న కష్టాలు తొలగిపోతాయి.

నారింజ విప్లవంపై పందెం

తులసి జయకుమార్ అభ్యుక్తాం ప్రాచీన్, డి. భవన్, పంజాబ్ 5వ ప్యాటిల్ విజయ అండ్ ఎంటర్ప్రైజెస్, ఎన్ఐఐఐఎంఆర్

శాఖలుగా భారతదేశ ఆర్థిక కథనం స్ట్రీట్, సిలికాన్, విత్తనాల మట్టూ తిరుగుతుంది. మన రహదారుల పాదం, మన గొడుగుల ఉత్పత్తి బస్సులు, మన సాఫ్ట్వేర్ ఎగ్జిక్యూటివ్ పరిమాణం ఆధారంగా మన మన ఫులోగ్రాఫిని కొలిచాలి. కానీ 2026-27 కేంద్ర బడ్జెట్ భారతదేశ వృద్ధి ఆకాంక్షలో కొత్త రంగును సూచిస్తుంది. అది ఆంధ్రోత్పాదన (నారింజ ఆర్థిక వ్యవస్థ). అంటల్ అమెరికన్ డెవలప్ మెంట్ బ్యాంక్ రూపొందించిన ఈ పరం సృజనాత్మకత, సంస్కృతి, మేధో సంపత్తి ఉత్పత్తి చేసే పరిశ్రమల ఆర్థిక విలువను సూచిస్తుంది.

నిర్భూ సీతాహామనీ తన బడ్జెట్ ప్రసంగాల్లో సంస్కృతిని మృదువైన శక్తిగా సందర్శించి జరుపుకోవటం తరటి ఎక్కువ చేసి చెప్పారు. ఆమె దానిని తమనందరూ ఆర్థికశాస్త్రంగా ముందుకు తీసుకువచ్చారు. 2026 లో భారతదేశ మీడియా, మినోర్ రంగం విలువ రూ.2.87 ట్రిలియన్ (35 బిలియన్ల డాలర్లు) ఉండటంతో, స్టోరీ టెలిగ్రాఫ్ (కథ చెప్పడం) అనేది వ్యూహాత్మక ఆర్థిక తరగతి (ఆస్కాల్ క్లాస్) గా వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతోంది. భారతదేశ సేవలరంగం చాలా కాంగా అధిక వృద్ధిని సాధిస్తోంది. కానీ సాంప్రదాయ బడి, వ్యాపార ప్రక్రియ నిర్వహణ సమూహ పరిపక్వం చెందుతోంది. 7-8 శాతం జిడిపి వృద్ధిని కొనసాగించడానికి క్లాస్ రంగం అవసరం. సృజనాత్మక ఆర్థిక వ్యవస్థ ఇప్పటికే భారతదేశ శ్రామిక శక్తి లో దాదాపు 8 శాతం ఉంటుంది అంచనా. ఇది ఆస్ట్రేలియాలో 2.1 శాతం, దక్షిణ కొరియాలో 1.9 శాతం ఉండొచ్చు.

బడ్జెట్లో యూనివర్సల్ విజవల్ ఎఫ్డెస్ (విఎఫ్డెస్), గేమింగ్, కామిక్స్, ఎక్స్టెండ్ రియాలిటీ వంటి రంగాల్లో వృద్ధి పట్టడం డిజిటల్ తరం ఎలా సాధిస్తుందో తెలియజేస్తుంది. బెంగళూరులో కొద్దర ఎంత ముఖ్యమూ, ఇప్పుడు పూణేలోని విఎఫ్డెస్ కళాకారుడు లేదా హైదరాబాద్ లోని గేమ్ డిజైన్ల ఎగ్జిక్యూటివ్ అంతే ముఖ్యం. గత ఆర్థిక సంవత్సరంలో సృజనాత్మక సేవల ఎగ్జిక్యూటివ్ 20 శాతం పెరిగింది. నిర్వహణ, మెయింటెనెన్స్, అనుబంధ పనికి మించి విదేశీ మార్కెట్ ప్రవ్వ ఆదాయాలకు కేంద్రీకృతం విస్తరిస్తున్నాయి. 2030 నాటికి ఈ రంగానికి 20 లక్షల మంది నిలువలు అవసరమవుతారనే అంచనాను నిజంగా ఆర్థం చేసుకోవాలి. ప్రస్తుతం నైపుణ్యం కలిగిన వారు తక్కువ సంఖ్యలో ఉండడాన్ని సూచిస్తుంది.

ఈ కారకాలను తీర్చేందుకు ప్రభుత్వం ముంద్రోని ఇందియన్ ఇన్స్టి

ట్యూట్ అఫ్ క్రియేటివ్ డిజిటల్ విద్యకు సంబంధించి ఒక మౌలిక మైన మార్కుకు నామకస్యం హామీచేయడం మద్దతు ఇస్తోంది. సెకండ్ లీ పాఠశాలల్లో 15,000 కంటింటి క్రియేటివ్ ల్యాబ్లు, కళాశాలల్లో 500 ల్యాబ్లు చేయాలనే ప్రణాళిక కలకలక సెలికాన్ వ్యాల్టీ క్షణం (బిటి విప్లవం తరహా) వంటిది. గతేతం, భౌతిక శాస్త్రంతో పాటు డిజిటల్ స్టోరీ టెలిగ్రాఫ్, క్యాంకెర్ డిజైన్, ఎబి సహాయక యూనివర్సల్ సేవల పొందుపరచడం ద్వారా ప్రభుత్వం సృజనాత్మకతకు ప్రధాన ప్రసవ కేరెలిగా చట్టబద్ధం చేస్తోంది.

ఈ చర్య అవకాశాలను ప్రజాస్వామికీకరణం చేస్తుంది. నారింజ ఆర్థిక వ్యవస్థలో, భౌతిక ప్రాంతం ముఖ్యం కాదు. ఇందియా ఎబి డివైస్ కింద ట్రి-3 పట్టణంలోని విద్యాగృహం గల రూ.65 చొప్పున వెచ్చించి, సబ్సిడీపై అందుబాటులో ఉండే గ్రాఫిక్స్ ప్రాసిసింగ్ యూనిట్లో కాలిఫోర్నియా స్టూడియోలోని పనిచేసేవారిలో పోటీ పడవచ్చు.

నిమిషా చారిత్రకంగా భారతదేశ ప్రాథమిక సాంస్కృతిక విగును తిగా పనిచేసినప్పటికీ, గేమింగ్ రంగం డిజిటల్ సేవలలో ముఖ్యమైన ఆర్థిక సృష్టకంగా ఉద్భవించింది. ప్రభుత్వ డేటా ప్రకారం భారతదేశ ఆన్లైన్ గేమింగ్ మార్కెట్ విలువ 2024లో రూ.23,200 కోట్లుగా ఉంది. ఇది 2027 నాటికి రూ.31,600 కోట్లకు చేరుకుంటుంది అంచనా. ఈ పథం గేమింగ్ ను డిజిటల్ సృజనాత్మక పర్యావరణ వ్యవస్థ ప్రధాన ఛోదక కర్తగా ఉంచుతుంది. దీనికి పట్టు, గ్రామీణ కేంద్రాలలో దాదాపు 50 కోట్లమంది వినియోగదారులు వున్నా ఉంది.

'క్రియేటివ్ ఇండియా' అనే ప్రోత్సాహం దేశాన్ని వినియోగదారుడి నుండి సృజకర్తగా మార్చడమే లక్ష్యంగా పెట్టుతుంది. సంవత్సరాలుగా, భారతీయ గేమింగ్ పట్టును దేశాల్లో, ఇషాన్ లేదా చైనాలో నిర్మించిన ఫ్లాట్ఫామ్లపై ఆధారం. దేశీయ అభివృద్ధిని ప్రోత్సహించడం ద్వారా, బిబి ఆధారంగా రుణాలను అందించటం ద్వారా, ప్రభుత్వం డెవలప్ మెంట్ ను ప్రపంచ ప్రేక్షకుల కోసం భారతదేశంలో 88 శాతం ఎక్కువ నాలను వెలికితీయడాన్ని ప్రోత్సహిస్తోంది. గేమింగ్ గేమింగ్ లో పాల్గొనడం మాత్రమే కాదు, బిబి యాజమాన్యం పెద్ద బహుమతులు.

అయితే, ఆర్థికవేత్త వృద్ధి చాలా సరిశీలనాత్మకంగా కూడా ఉంది. నారింజ ఆర్థిక వ్యవస్థ అధిక శీతం ఇప్పటికే అందిస్తున్నప్పటికీ, సృజనాత్మకత లేని వాటికంటే సృజనాత్మక పాఠశాల 88 శాతం ఎక్కువ వేతనం ఇస్తున్నట్లు చెబుతున్నారు. తద్వారా అంతరం పెరిగి ప్రమాదం ఉంది. కోవిడ్ మహమ్మారి తర్వాత భారతదేశంలో 3-ఆకారపు(ఒక విపత్తు లేదా మాంద్యం తదుపరి వివిధ రంగాల మధ్య అనుమతుల ఆర్థిక పునరుత్థానం - ఏదో ఒక రంగం వేగంగా వృద్ధి చెందుతుంది) పరికాసానినతోంది. సృజనాత్మక విజృంభణ ప్రస్తుతం పట్టు సమూ

హలోలో కేంద్రీకృతమే ఉంది. అందరినీ కలుపుకోవడంలో సహాయం ఉంది. నారింజ ఆర్థిక వ్యవస్థ ముంద్రోని డిజిటల్ యూనివర్సల్ పాటు కాంట్రీయంలోని చేసే నేతకారాదీని కూడా తనలోకి తీసుకోవాలి.

జనరేటివ్ ఎబి ఆవశ్యకతను కల్పిస్తుంది. ఇది ఉత్పత్తి సమస్యని 40 శాతం తగ్గించగలదు. కానీ డిజిటింగ్, ప్రాథమిక ఇలెక్ట్రీసిటీ (బోమ్బులు), కోడింగ్లో ఎంపిటీ లెవల్ ఉద్యోగాలకు కూడా ముప్పు వాటిల్లేలా చేస్తుంది. ప్రభుత్వం విశ్వసనీయ ఎబి పై ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం, కాంట్రీవేజ్ ఏకాభిప్రాయం ప్రతిపాదించటం సరైన దిశలో ఒక అడుగు.

నారింజ ఆర్థిక వ్యవస్థ వృద్ధి చెందాలంటే, సృజకర్తలను తోడ్చాలి. ఎబి సమూహాల పరిచరం లేకుండా ఒక కళాకారుడి శైలిని 'గేమింగ్' చేయగలిగితే, కొత్త వాటిని సృష్టించేందుకు ప్రోత్సాహం చూపమవుతుంది. అటువంటి బిబి రక్షణ లేనట్లయితే, సృజకర్త ప్రోత్సాహాలు క్షీణిస్తాయి. అకావారం ఉన్నప్పటికీ, నిపుల అంతరాలు, నియంత్రణ విక్రమ, భౌతిక మౌలిక సదుపాయాల కొరత వంటి నిర్మాణాత్మక అడ్డంకులు అలాగే ఉన్నాయి. స్పెష్టి లేదా గేమ్ డిజైన్లకు ఎలా విలవగిట్టాలో భావకులు తెలుసుకోవకపోవడంతో సృజనాత్మకత కలిగిన చిన్న సంస్థలు రుణం కోసం ఇబ్బంది పడుతున్నాయి. మనకు 'సృజనాత్మక బ్యాంకు' లేదా ప్రత్యేక బిబి మూలాంకన చట్టం అవసరం. గేమింగ్ పరీక్షలను సుండి ఒటివీ సెన్సార్ చేయాలి. నియంత్రణ వాతావరణంలో కలిగిన ప్రాతిభింపం దూతాత్మకంగా ఉంటుంది. లైవ్ ఛాట్లకు సింగిల్ ఛాట్ అనుమతులు సృజనాత్మక ఆడియా - విజవల్ రంగానికి ఒక సమగ్ర జాతీయ విధానం అవసరం. చివరగా, డిజిటల్ ల్యాబ్లు గొప్పవి, కానీ నారింజ ఆర్థిక వ్యవస్థ కూడా 'డికాన్సట్రాల' ఆధారంగా వృద్ధి చెందుతుంది.

మనకు కళాకారులు, సాంకేతిక నిపుణులు, పెట్టుబడిదారులు ఒకటేటే చేరి ఆలోచనలను మార్చివే చేసుకోగల భౌతిక ప్రదేశాలతో కూడిన సృజనాత్మక బ్యాంకు అవసరం. నారింజ ఆర్థిక వ్యవస్థ ప్రాముఖ్యత జిడిపి శాతాలను మించింది. ఇది ఆస్తికాన్ని సందంబించింది. ఒక ఛోరం వేతన ఉపాసం ఎగ్జిక్యూటివ్ చేసినట్లయితే, అది తక్కువ వ్యయంతో కూడిన శ్రమ ఆధారంగా పోటీపడటం నిలిచిపోతుంది. భావన ఆధారంగా ముందుకు పోవటం ప్రారంభిస్తుంది. బడ్జెట్ రూపొందించు రూపొందించింది. భారతదేశం ప్రపంచ బ్యాంక్ ఆఫీస్ నుండి దాని సృజనాత్మక స్టూడియోగా పరిణామం చెందుతుందా లేదా అనేది ఇప్పుడు దాని అమలు నిలుస్తుంది. అది విజయవంతమైతే 'మేడ్ ఇన్ ఇండియా' మరింత శక్తివంతమయ్యేందుకు దారితీస్తుంది. అదే 'ఇమాజిన్ ఇన్ ఇండియా' (భారతదేశంలో పుట్టిన ఊహ). మన డబ్బును మన మేధస్సు ఉన్న చోట వెచ్చించాల్సిన సమయం ఇది.

(డి న్యూ ఇండియన్ ఎక్స్ ప్రెస్ సౌజన్యంతో..)

రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి రేవంకొండ్రెడ్డి గురువారం నాడు తెలంగాణ విద్యా కమిషన్ చైర్మన్ ఆకుసూరి మురళి తో పాటు సభ్యులు సమర్పించిన నివేదికలో అనేక అసక్తికరమైన అంశాలు వెలుగులోకి వచ్చాయి. ప్రభుత్వ విద్యారంగం బ్రాహ్మచర్యం, ప్రైవేటు విద్యా రంగం ఖాళీ అనే ప్రచారాలను పటాపంచలు చేసేవి కమిషన్ నివేదికలో ఉన్నాయి. ప్రధానంగా ఆగ్నేయాంధ్రపంపు ప్రాజెక్టు తల్లిదండ్రులకు అనుమతి విద్యారంగం వైపు మళ్లిస్తున్నారనే అంశం కమిషన్ ఆధ్యయనంలో తేలింది. అందుకు విరుద్ధంగా సర్కర్ స్థాయి నుంచే ఆగ్నేయ, ఆగ్నేయ పాఠశాలలను తప్పనిసరి చేసి, ఒకటవ తరగతి నుంచి హ్యాండ్ లేదా ఉర్దూ పాఠశాలాన్ని చేర్చాలనే తీర్మానా విధానాన్ని సిఫారసు చేసింది. అంతే కాక, ప్రభుత్వ విద్యా సంస్థలు అన్ని స్థాయిల్లో ఇంగ్లీష్ మీడియంలోనే నిర్వహించాలి అనుమతి చేసినది. అందుకు ఒక మినహాయింపునిచ్చింది. ఒకవేళ తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలను తెలుగు మీడియంలోనే చదివించాలని కోరుకుంటే, అలాంటి వారికోసం ఉమ్మడి జిల్లాకు ఒక రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలను 5వ తరగతి నుంచి తెలుగు మాధ్యమం నిర్వహించాలి అనుమతి చేసింది. విద్యారంగం నికా ప్రామాణికంగా నిలిచిన కొద్దో కమిషన్ ప్రతిపాదనలకు అనుగుణంగానే తీర్మానా సాధ్యమైన పరిపాలనా పరిష్కారం చేయవలసింది. విదేశీ లోప పిల్లలు బహుళ భాషను నలుపుతూ నేర్చుకోగలవే అంతర్జాతీయ పరిశోధనలు ఇందుకు ప్రాతిపదికగా చేసుకున్నారు. దీనిపై కొంత చర్చ జరిగిన అవసరం లేకపోయింది.

ప్రైవేటు పెద్దగా నేర్చుకున్నాడేమీ లేదు

ప్రైవేటు పాఠశాలకు పంపితేనే తమ పిల్లలు బాగా చదువుకుంటాడనే తల్లిదండ్రుల ఆలోచనను బలపరిచే రీతిలో ఫలితాలు లేవని విద్యా కమిషన్ నివేదికలోని సమాచారం తేలింది. అభ్యుదయ సైబియన్లలో ప్రభుత్వ ప్రైవేటు పాఠశాలల మధ్య పెద్ద తేడా లేదని తెలిసింది. గ్రామీణ తెలంగాణలో 5వ తరగతి చదివే విద్యార్థుల రెండవ తరగతి పాఠశాలలు కలిగిన సరిగా చదవన వారిలో ప్రభుత్వ పాఠశాల విద్యార్థులు 29.3 శాతం ఉండగా, ప్రైవేటు పాఠశాలల్లో 35.6 శాతం ఉన్నారు. అంటే ప్రైవేటు పాఠశాలల్లో కూడా నేర్చుకునేది గొప్పగా ఏమీ లేదని స్పష్టమవుతోంది. చదువు మాత్రమే తమ పిల్లలను పెదరికం నుంచి బయటపెడతాడనే ఆశ నిరుపేద తల్లిదండ్రులలో నెలకొంది. నెలకు రూ.10వేల లోపు సుపాదివే దళిత కుటుంబాలలో 70 శాతం మంది తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలను ప్రైవేటు సూక్ష్మకృతీ పంపిస్తున్నారు. ఇక ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో కంటే ప్రైవేటు పాఠశాలల్లో అధికంగా కమిషన్ చదువుతున్నారని అంశంపై అసక్తికర గణాంకాలు విశ్లేషణ చేసింది ఉన్నాయి. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా వివిధ కేటగిరీలలో సదున్న ప్రభుత్వ పాఠశాలలు, ఇంటర్ కాలేజీలు మొత్తం 28,033 ఉండగా, అందులో 26.05 లక్షల మంది విద్యార్థులు చదువుతున్నారు. అదే సమయంలో 13,244 ప్రైవేటు పాఠశాలలు (అన్వయదే) ఉండగా,

ప్రైవేటు విద్య మేడిపందే!

తెలంగాణ విద్యా కమిషన్ నివేదికలో వెల్లడైన సత్యాలు

వాటిలో 49.51 లక్షల విద్యార్థులు చదువుతుండడం గమనార్హం. ఇలా చూస్తే ఎవరికైనా ప్రభుత్వ విద్యారంగంపై ఆసనం తప్పిస్తే రావడం సహజం. ప్రభుత్వ విద్యా సంస్థల్లో టీచర్ల సంఖ్య 1.54 లక్షలు ఉండగా, ప్రైవేటు పాఠశాలల్లో 2.11 లక్షల టీచర్లు (ప్రభుత్వ పాఠశాల కంటే 150 శాతం అధికంగా ఉన్నారు. ప్రభుత్వ టీచర్లు 43.48 శాతం, ప్రైవేటు టీచర్లు 56.52 శాతం ఉండడమే ప్రభుత్వ పాఠశాల విద్యార్థుల సంఖ్య తక్కువ ఉండేందుకు ఒక ప్రధాన కారణమే. సంఖ్యకు ప్రభుత్వ విద్యా సంస్థలు ఎక్కువే అయినప్పటికీ, టీచర్ల సంఖ్య ప్రైవేటు కంటే తక్కువ, పైగా బోధనాపథక పనులు ఎక్కువ. ఒక ఉపాధ్యాయునికి రోజుకు సగటున 3 గంటల మాత్రమే బోధించే సమయం ఉంటుంది. ఒక ఫుటంటా బోధనే తర బాధ్యతలకే పోతుందని నివేదిక వెల్లడించింది. ముఖ్యంగా ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో, ప్రత్యేకించి ఒకరు లేదా ఇద్దరు మాత్రమే టీచర్లు ఉండే చోట భారం మరింత ఎక్కువ. ఇక్కడ ఒకే టీచర్ పలు తరగతులకు పాఠాలు చెప్పడం, పాఠశాల నిర్వహణ వ్యవహారాలు చూసుకోవడం, అలాగే విద్యార్థుల అవసరాలను పట్టించుకోవడం వంటి బహుళ పనులు చేయాల్సి వస్తుందని నివేదిక తెలిపింది. ప్రైవేటు పాఠశాలలో టీచర్ల నియామకం లేదా ఆర్థికపై సరైన పర్యవేక్షణ లేకపోవడాన్ని కూడా ఎత్తి చూపింది.

ప్రైవేటు కాలేజీల్లో బిబి/ సీట్ కోట్లెడ ఒక్క శాతమే ప్రైవేటు జూనియర్ కాలేజీల డొలక్షన్లన్నా విద్యా కమిషన్ నివేదిక బిబి బయటపెట్టింది. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఉంటర్మీడియట్లకు సుమారు 11 లక్షల మంది చదువుతుండగా, అందులో నింపాభాగం ప్రైవేట్ కాలేజీల్లోనే ఉన్నారు. ప్రైవేటు జూనియర్ కాలేజీలలో 7.20 లక్షల మంది (66 శాతం), రెసిడెన్షియల్ జూనియర్ కాలేజీలు, మోడల్ స్కూళ్లు, కెజిబి, ఎయిడెడ్ కాలేజీలు సహా ప్రభుత్వ జూనియర్ కాలేజీలలో సుమారు 3.50 లక్షల మంది (34 శాతం) చదువుతున్నారు. ఇంటర్ విద్యారంగాన్ని కార్యరేఖ కాలేజీలు అధికం చేశాయిన్నా కోట్ల పరిశ్రమలు మార్దిగా నిర్వహిస్తున్నాయని కమిషన్ భూలు వ్యాఖ్యలే చేసింది. కేవలం ఆదాయం పెంచుకోవడంపైనే దృష్టి తప్ప విద్యార్థుల చదువు, మానసిక ఆరోగ్యం, సమగ్ర వ్యక్తిత్వ వికాసంపై ఏ మాత్రం శ్రద్ధ

చూపడం లేదని లోపాన్ని ఎత్తి చూపింది. గడిచిన మూడు దశాబ్దాలుగా కేవలం బిబి, సీట్, ఎంసెట్ వంటి పోటీ పరీక్షలపైనే ఇంటర్ కాలేజీలు దృష్టి కేంద్రీకరిస్తున్నాయి. దీంతో మల్టిపుల్ హెయిర్ ఉండే పరీక్షలను ఏ విధంగానైనా విజయం సాధించేందుకు తక్కువ సమయంలో లెక్కలు చేయడం, పాఠశాల పత్రాలను బట్టి కొట్టించడం తప్ప పాఠశాలాలను సరిగా చదివివచ్చడం లేదనే అసంతృప్తిని కమిషన్ వ్యక్తం చేసింది. పైగా ఇంటర్ బోర్డు సలహాను పట్టించుకోకుండా, వారి సౌకర్య నిబంధన, పాఠశాలాలను పోటీ పరీక్షల కేంద్రంగా

